

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002



mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM



Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Chrám sv. Martina v Bratislave ako učebnica európskej kultúry

Ing. Henrieta Crkoňová
Metodicko-pedagogické centrum,
Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: Chrám sv. Martina v Bratislave ako učebnica európskej kultúry

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Absolvovaním vzdelávacieho programu „Chrám sv. Martina v Bratislave ako učebnica európskej kultúry“ získajú pedagogickí zamestnanci profesijné kompetencie na posilnenie národného vedomia, poznanie sociokultúrneho vzorca Slovenska v rámci Európy. Základným východiskom pre tento program je Ústava Slovenskej republiky, ktorá v znení Preambule Ústavy Slovenskej republiky poukazuje na vývoj kultúry v spoločnosti prameniacej z koreňov minulosti a v Čl. 43 odsek 2 a a Čl. 44 odsek 2 a 3 na právo a prístup ku kultúrnemu dedičstvu a jeho ochrane. Chrám sv. Martina vo svojom dejinnom kontexte prezentuje prvky, ktoré viedli k súčasnému stavu našej občianskej kultúry a jej miestu v európskom prostredí. Poznanie vlastných kultúrnych hodnôt v konkrétnom priestore a prostredníctvom konkrétnych artefaktov a osobností umožňuje vidieť jednotlivé stupne kultúry, na ktorých stojí naša prítomnosť v kontexte časovej vertikály, ale aj kultúrnej horizontály skladajúcej sa z jednotlivých prvkov kultúry. Vzdelávací program umožňuje skĺbiť do jedného viaceré pohľady podľa vyučovacích predmetov a poukázať tak na integračný charakter kultúrnych dejín.

Chrám sv. Martina je spomedzi všetkých chrámov Slovenska špecifický svojím charakterom a funkciami, ako aj nepererušenu dejinnou líniou od čias Veľkej Moravy až po súčasnosť.

Lektorský tím zabezpečujúci vzdelávanie bude disponovať takými kompetenciami, ktoré umožnia získať pedagogickým zamestnancom poznatky domáceho (regionálneho) a európskeho kultúrneho kontextu.

Nakoľko sa vláda Slovenskej republiky zaviazala realizovať Odporúčania na ochranu tradičnej kultúry a folklóru a Generálnou konferenciou UNESCO bol schválený: Dohovor o ochrane nemotného kultúrneho dedičstva ako aj Dohovor o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, vzdelávací program chce prispieť k naplneniu cieľov prijatých dokumentov. V rámci školského vzdelávacieho programu môže byť obsah predkladaného programu zaradený do voliteľných vyučovacích predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis, geografia, výtvarné spracovanie materiálu a iné. Tento vzdelávací program spája v sebe medzipredmetové vzťahy náboženstva, dejepisu, literárnej výchovy, občianskej náuky, výtvarnej výchovy, umenia a kultúry, teda hodnôt regionálnej, európskej a svetovej kultúry v kontexte vzájomných vzťahov.

Druh kontinuálneho vzdelávania:

Inovačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania:

Kombinovaná, prezenčná 66 h, dištančná 24 h

Ciele kontinuálneho vzdelávania:

Hlavný cieľ:

Rozšíriť a inovovať profesijné a osobnostné kompetencie učiteľa v oblasti poznania kultúrneho dedičstva a kultúrnych hodnôt na špecifickom prvku kultúry, ktorým je chrám sv. Martina v Bratislave ako živý model poznania národnej a európskej kultúry.

Špecifické ciele:

- rozšíriť znalosti o vývoji a poslaní Chrámu sv. Martina ako zdroji formovania kultúrnych hodnôt každého jednotlivca,
- rozšíriť znalosti o úrovni a uplatnení jednotlivých druhov umenia v Chráme sv. Martina vo vyučovacom predmete účastníka,
- prehĺbiť kompetencie o historické udalosti a ich interpretáciu z obdobia korunovácie uhorských kráľov a kráľovien v Chráme sv. Martina v rámci svojho predmetu,

- rozšíriť poznatky o postavení a význame Kapitulky ako intelektuálnom centre s ich uplatnením v pedagogickej praxi účastníka,
- získať znalosti o vývoji knižnej kultúry a možnostiach ich využitia v predmete účastníka,
- prehĺbiť vedomosti o jednotlivých osobnostiach pôsobiach v sledovanom historickom období a ich význame na vzdelanostnom rozvoji,
- rozvíjať zručnosť vedieť získané poznatky z obsahu jednotlivých modulov v primeranom rozsahu didakticky transformovať do vyučovacieho procesu z pohľadu svojho vyučovacieho predmetu.

Obsah vzdelávacieho programu

Téma	Forma	Časový rozsah
Modul 1. Chrám sv. Martina		
- Stavebný vývoj (hrad - Veľká Morava, ranouhorský štát, mesto - románské, gotické obdobie)		2
- Architektúra, architekti-stavitelia, donátory, Hans Puchspaum		
- Patrocínium – Salvátor, sv. Martin jeho význam, symbol		
Praktická časť - vzdelávanie v Chráme - veža – stavebný a architektonický vývoj, priestory (lode, svätyňa, kaplnka sv. Anny, sv. Jána Almužníka, priestory kapituly – archív	prezenčná	6
- Krypta – baroková, tzv. jezuitská, rod. Pálffyovcov, epitafy		
Praktická časť - vzdelávanie v teréne na Bratislavskom hrade, veľkomoravský chrám, ranouhorský chrám kapituly		6
Výstup dištančnej časti: Metodický postup vyučovacej hodiny približujúcej Chrám sv. Martina z pohľadu vyučovacieho predmetu účastníka. Rozsahu 1-2 normostrany formátu A4 alebo cca 8 -10 snímok prezentácie v PPT.	dištančná	8
SPOLU		22

Téma	Forma	Časový rozsah
Modul 2. Umenie chrámu ako súčasť európskych trendov		
- Zlatnicke artefakty (monštrancie, kalichy, pacifikále, relikviáre, berly) umelecký, náboženský, občiansky a historický rozmer.		1
- Sochárska výzdoba (stredovek – gotické oltáre, renesancia, barok). Zobrazenie človeka z pohľadu umenia, občianstva, náboženstva.		1
- Vitráže – umenie.		1
- Chrátová hudba (spev – gregoriánsky spev, organy, missa solemnis) jej rozvoj a význam liturgický, umelecký a kultúrny.	prezenčná	1
- Zvony, krstiteľnica, epitafy ako umelecké artefakty viažuce sa na osobnosti spoločnosti.		1
Praktická časť - vzdelávanie v depozite chrámu.		6
Výstup dištančnej časti: Metodický postup vyučovacej hodiny približujúcej umenie chrámu z pohľadu vyučovacieho predmetu účastníka. Rozsahu 2-3 normostrany formátu A4 alebo cca 8-10 snímok prezentácie v PPT.	dištančná	8
SPOLU		19

Téma	Forma	Časový rozsah
Modul 3. Chrám ako miesto korunovácií uhorských kráľov a kráľovien		
- Korunovačný obrad – jeho význam a priebeh v kontexte európskych korunovácií		2
- Koruna uhorských kráľov – symbol, vznik a umelecké prvky, význam výzdoby.	prezenčná	2
- Uhorský králi korunovaní v chráme – osobnosť, rozvoj krajiny, medzinárodné		6

vzťahy, dopad jeho pôsobenia na občiansku spoločnosť, umenie, náboženstvo.		
Výstup dištančnej časti: Metodický postup vyučovacej hodiny s tematikou koronavírusu z pohľadu vyučovacieho predmetu účastníka. Rozsahu 2-3 normostrany formátu A4 alebo cca 8-10 snímok prezentácie v PPT.	dištančná	8
SPOLU		18

Téma	Forma	Časový rozsah
Modul 4. Kapitula svätého Salvátora		
- Kapitula – vznik, vývoj, význam a pôsobenie na vznik Univerzity Istropolitány	prezenčná	1
- Kapitula ako intelektuálne centrum a jeho pôsobenie v priestore Bratislavy		1
- Prepošti, kanonici a činnosť kapituly a jej podiel na rozvoji vzdelanosti.		1
- Osobnosti kapituly – Juraj zo Schönbergu (1455-1486), Jozef Ignác Bajza		1
Praktická časť - vzdelávanie v teréne; prehliadka kapitulských domov, sieň kapituly, archív kapituly		6
SPOLU		10

Téma	Forma	Časový rozsah
Modul 5. Knižná kultúra		
- Vývoj knižnej kultúry bratislavskej kapituly ako kultúrneho centra	prezenčná	1
- Manuskrity, inkunábuly (Graciánov kódex, učebnice, kultúrna úroveň doby		1
- Archív a knižnica chrámu, Univerzity Istropolitány, jej význam a štruktúra obsahu		2
Praktická časť - vzdelávanie v Národnom archíve SR, Archíve mesta BA		6
SPOLU		10

Téma	Forma	Časový rozsah
Modul 6. Školstvo		
- Kapitulná škola pri Dóme sv. Martina – jej vznik, vývoj a význam.	prezenčná	1
- Regiomontánus a ďalší, ich dielo na rozvoj regionálnej kultúry.		1
- Vybrané osobnosti v dejinách kapitulnej školy a akadémie Istropolitána.		2
- Akadémia Istropolitána – Matej Korvín, Ján Vítáz, Juraj von Schönberg.		1
Praktická časť - vzdelávanie v teréne - Gymnázium na Grösslingovej ulici, P. Pázmáň, J. Sklenár, A. Bernolák, M. Hatala.		6
SPOLU		11

Profil absolventa: Absolvent vzdelávacieho programu Chrám sv. Martina v Bratislave ako učebnica európskej kultúry vie na konkrétnych artefaktoch spoznať integritu hodnôt regionálnej, európskej a svetovej kultúry a prispieť tak k posilneniu vlastnej identity. Prostredníctvom reflexie kultúrnej pyramídy dokáže viesť žiakov k ochrane tradičnej kultúry a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov. Má kompetencie komplexne poznávať prvky kultúry v čase a priestore a obsah jednotlivých modulov vie didakticky transformovať do vyučovacieho procesu v rámci svojho vyučovacieho predmetu.

Rozsah vzdelávacieho programu:

Rozsah vzdelávacieho programu 90 hodín, z toho prezenčne 66 hodín a dištančne 24 hodín

Trvanie vzdelávacieho programu:

najviac 12 mesiacov

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Kategória pedagogických zamestnancov:

učiteľ

Podkategórie pedagogických zamestnancov:

učiteľ pre primárne vzdelávanie (učiteľ prvého stupňa základnej školy),

učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),

učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy),

učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie.

Kariérový stupeň: samostatný pedagogický zamestnanec, pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou, pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou

Kariérová pozícia: --

Vyučovací predmet: Náboženstvo/náboženská výchova, dejepis, slovenský jazyk a literatúra, občianska náuka, výtvarná výchova, umenie a kultúra, etická výchova, výchova umením, kulturológia, estetická výchova

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu učiteľa v uvedených podkategóriách, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na vyučovanie predmetov náboženstvo/náboženská výchova, dejepis, slovenský jazyk a literatúra, občianska náuka, výtvarná výchova, umenie a kultúra, etická výchova, výchova umením, kulturológia, estetická výchova v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorý má absolvovaných aspoň šesť mesiacov pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 10 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Spôsob prihlasovania: Písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom.

Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

Riaditeľ školy alebo školského zariadenia na písomnej prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kategórie alebo podkategórie; riaditeľovi školy alebo školského zariadenia potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu:

Inovačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou a pohovorom pred trojčlennou komisiou vymenovanou poskytovateľom vzdelávania.

Požiadavky na ukončenie:

1. Účasť najmenej 80 % z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania.
2. Vypracované a odovzdané dištančné úlohy.
3. Pohovor a záverečná prezentácia s dôrazom kladeným na metodickom rozpracovaní jednotlivých krokov zvolenej témy s použitím súčasnej úrovne poznania v didaktike. Obsahom záverečnej prezentácie je didaktické spracovanie vybranej témy z obsahu vzdelávacieho programu v rozsahu 6 strán/A4 alebo 20 snímok PPT so zameraním na vybranú vekovú skupinu a vyučovací predmet účastníka.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Témy pohovoru:

1. Chrám sv. Martina – význam a postavenie v kultúrnom vývoji Slovenska.
2. Charakteristika Chrámu s. Martina a jeho vývoj z hľadiska architektúry.
3. Umenie Chrámu s. Martina.
4. Využitie udalostí korunovácie vo vyučovacom procese.
5. Miesto a význam Kapitulky s. Salvátora na rozvoj vzdelanosti.
6. Význam knižnej kultúry na ďalší intelektuálny rozvoj.
7. Školstvo a významné osobnosti pôsobiace v Akadémii Istropolitána.

Personálne zabezpečenie

Lektori vzdelávacieho programu:

Učitelia pre kontinuálne vzdelávanie, externí spolupracovníci - odborníci, pedagogickí zamestnanci z praxe s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa a minimálne prvou atestáciou. Lektori musia spĺňať podmienky Čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Garant vzdelávacieho programu:

Mgr. Marián Hubáč, RP MPC Bratislava, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou, náboženstvo/náboženská výchova – pedagogika dospelých. Garant spĺňa kvalifikačný predpoklad v zmysle § 43 ods. 3 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona 390/2011 Z. z .

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie

Financovanie vzdelávacieho programu:

Rozpočet MPC. Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatiach bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne zabezpečenie:

Prezentačné vybavenie (tabuľa, flipchartový papier, baliaci papier, fixky, voskové pastelky)

Učebné zdroje (študijné texty, pracovné listy), k jednotlivým modulom – témam budú spracované lektormi vzdelávania.

Materiál pre účastníkov: kancelársky papier A4 a A3, elektronické fotografie

Literatúra k jednotlivým modulom a témam bude účastníkom odporúčaná lektormi vzdelávania.

Vzdelávacie zdroje budú vypracované autorom a lektormi vzdelávacieho programu.

Technické a informačné zabezpečenie:

Notebook s pripojením na internet, CD prehrávač, reproduktory, dataprojektor, fotoaparát, kamera

Návrh počtu kreditov:

Spolu: **21 kreditov**

18 kreditov za rozsah vzdelávania a 3 za spôsob ukončovania.